

Biblioteksplan för Katrineholms kommun

Övergripande inriktningsdokument

Dokumentinformation

Beslutshistorik

Antagen av kommunfullmäktige 2018-09-17 § 111

Senast ändrad av kommunfullmäktige

2018-09-17, § 111

2021-09-20, § 129

Giltighet

Gäller från och med 2021-09-20

Gäller till och med 2023-12-31

Förvaltarskap¹

Inom kulturnämndens ansvarsområde

Kategori

- Inriktningsdokument

Uppföljning

Hur: Inhämta erfarenheter och eventuella synpunkter från förvaltningarna.

¹ Förvaltarskapet innebär ansvar för att:

- dokumentet efterlevs
- är tillgängligt
- följa eventuellt ändrade förutsättningar för dokumentet
- dokumentet följs upp och revideras
- dokumentet är aktuellt och uppdaterat

Innehåll

Beslutshistorik.....	2
Giltighet.....	2
Förvaltarekap.....	2
Kategori.....	2
Uppföljning.....	2
Inledning.....	4
Bibliotekslagen.....	4
Lokala förutsättningar.....	4
Katrineholms bibliotek idag:.....	4
I Katrineholm.....	4
Funktion och fokus för Katrineholms bibliotek.....	5
Demokratiuppdraget.....	5
Bildningsuppdraget.....	5
Tillgänglighetsuppdraget.....	5
Kommunikationsuppdraget.....	5
Samverkansuppdraget.....	5
Folkhälsoupdraget.....	6
Övergripande mål för skolbiblioteken.....	6
Utvecklingsmål Katrineholms bibliotek 2021-2023.....	6

Inledning

Enligt bibliotekslagen ska varje kommun ha en gällande biblioteksplan. Biblioteksplan för Katrineholms kommun 2021-2023 är skriven av Katrineholms bibliotek i samråd med bildningsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen. Syftet med en biblioteksplan är att ta tillvara och utveckla en kommuns biblioteksresurser.

Bibliotekslagen

Sammanfattning av bibliotekslag 2013/801

Det allmänna biblioteksväsendet ska bidra till det demokratiska samhällets utveckling genom upplysning, kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. I bibliotekslagen fastslås att biblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för utbildning, forskning och kulturell verksamhet i övrigt. Enligt bibliotekslagen ska samtliga kommuner och regioner ha biblioteksplan för sin biblioteksverksamhet.

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga samt personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska. Detta för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Utvecklingen med högre efterfrågan av e-medier bör bejakas för att biblioteken ska vara relevanta, moderna och nå fler läsare. All litteratur som erbjuds på de allmänna biblioteken ska vara avgiftsfri att låna, oavsett om det är tryckta eller elektroniska böcker. Allsidighet och kvalitet ska prägla bibliotekens utbud av medier och tjänster.

Lokala förutsättningar

Katrineholms bibliotek idag:

- Huvudbibliotek i Kulturhuset Ängeln
- 15 grundskolebibliotek (huvudman bildningsförvaltningen, BIF)
- 2 gymnasiebibliotek. BIF köper delvis tjänst till dessa (huvudman BIF)
- 3 filialer – Björkvik, Julita och Sköldinge, samt biblioteksservice i Forssjö, Strångsjö och Valla.
- Språk- och läslustfokuserad verksamhet, uppsökande och riktad, till alla förskolor i Katrineholms kommun
- Boken kommer – service till de som inte kan ta sig till biblioteket
- Bokdepositioner och kulturombud på till exempel dagcenter och förskolor
- Webbplats, sociala medier och digitaliserade tjänster

I Katrineholm...

- har vi en stabil trend av ökande befolkning
- har vi en utbildningsnivå som är lägre än rikets genomsnitt
- föds 12,5 barn/1000 invånare jämfört med 11,1 barn/1000 invånare i riket i genomsnitt
- har vi invånare med kunskaper i många olika språk förutom svenska
- har vi en arbetslöshet som är högre än i rikets genomsnitt

Källa Kommun- och landstingsdatabasen (2020) www.kolada.se

Funktion och fokus för Katrineholms bibliotek

Demokratiuppdraget

I bibliotekslagen står att "det allmänna biblioteksväsendet ska bidra till det demokratiska samhällets utveckling genom upplysning, kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning". Därför ska Katrineholms bibliotek förutom fysisk media erbjuda fri tillgång till relevanta digitala tjänster och information från internet, antingen via bibliotekets datorer eller genom wifi till besökarnas egna enheter. Kunskap om hur man hanterar information samt källkritik blir allt viktigare och ska vara en del av bibliotekets verksamhet, som ska uppmuntra till ett aktivt medborgarskap genom att möta individens behov av vägledning och service gällande bibliotekets utbud.

En grundläggande uppgift är att bevaka medieutvecklingen och att göra ett aktivt inköpsurval utifrån användarnas behov och önskemål. Beståndet ska, oavsett format, spegla samtiden, ge kunskap, beskriva historiska skeenden samt skapa läslust, nyfikenhet och engagemang. Läsning ger möjlighet till kunskapsinhämtning och perspektivskiften.

Bildningsuppdraget

Verksamheten på Katrineholms bibliotek ska vara en stödprocess för såväl informellt som formellt lärande. Därför ska medarbetarna ha ett pedagogiskt förhållningssätt i kombination med en gemensamt bred kompetens, där var och en har olika spetskompetenser. Detta är nödvändigt för att kunna följa samtidens snabbt föränderliga krav på vad som är god verksamhet och kvalitet och för att kunna erbjuda ett allsidigt och relevant utbud.

Tillgänglighetsuppdraget

Katrineholms bibliotek ska vara tillgängligt för alla. Begreppet tillgänglighet har flera dimensioner. Det handlar om geografisk placering, lokalernas utformning/möblering, känsla av trygghet, utbud och service samt tillgång till hjälpmedel i form av exempelvis talböcker, taktila eller lättlästa böcker.

Målsättningen är att ha en så stabil och tillgänglig verksamhet som möjligt. Utvecklingen ska vara ständigt pågående och nytta ska alltid vägas mot kostnad och insatser med stor nytta prioriteras.

Kommunikationsuppdraget

Katrineholms bibliotek ska vara en arena där människor, fakta och fantasi möts. Det ska vara en plats där man uppmuntrar och stärker mänskliga möten. Biblioteket ska erbjuda och främja forum för dialog och utbyte av erfarenheter, idéer och kompetenser.

Personalens kommunikativa förmåga är avgörande, såväl på verksamhets- som på individnivå, för att förstå och möta besökarnas informationsbehov. Personalen ska ha ett inkluderande och professionellt förhållningssätt, samtidigt som de på ett tydligt sätt kan hänvisa besökarens fråga till rätt instans. Bemötandet ska vara präglad av öppenhet och respekt, med besökarnas integritet och behov i fokus.

Samverkansuppdraget

Katrineholms bibliotek ska samverka inom och utom den kommunala organisationen för att särskilt främja läsning och tillgången till litteratur. En av de prioriterade målgrupperna är barn och unga. Alla nyfödda barn i kommunen får genom BVC en inbjudan att hämta ut en gåvobok på biblioteket.

Katrineholms bibliotek har kontinuerlig kontakt med familjecentralen som bland annat rymmer barnmorskemottagning, barnavårdscentral och öppen förskola. Det fleråriga samarbetet med bildningsförvaltningen är avgörande för att nå framgång i arbetet med att skapa läslust och källkritisk informationskompetens för den kommunala grund- och gymnasieskolans elever.

Detta förväntas leda till högre måluppfyllelse för eleverna. "Boken kommer" är en omfattande service där samverkan med vård- och omsorgsförvaltningen sker löpande. Genom bland annat projektet Lyckliga bibblan, som finansieras av medel från Kulturrådet, utvecklas samarbetet med Viadidakt.

Folkhälsoupdraget

Katrineholms bibliotek skapar förutsättningar för kommunens invånare att delta i det demokratiska samtalet genom att vara en arena för kulturupplevelser. Språket och läsningen utgör en av grunderna till kunskapsinhämtning som stärker individen och dess förutsättningar till självständighet. Verksamheten ska genom sitt utbud möjliggöra personlig utveckling och därigenom ökad livskvalitet för invånarna. Detta förväntas bidra till god folkhälsa.

Övergripande mål för skolbiblioteken

Ur Ansvarsfördelning för skolbiblioteken i Katrineholms kommun mellan kulturförvaltningen och bildningsförvaltningen (2012).

Ansvaret fördelas mellan bildningsförvaltningen centralt, rektor på respektive skola och bibliotekschef.

- Bidra till ökad livskvalitet
- Bidra till det livslånga lärandet
- Bidra till ökad måluppfyllelse i skolan
- Utgöra ett kompensatoriskt stöd
- Bidra till det levande lärandet

Grundskoleverksamheten i Katrineholms kommun har en verksamhetsplan som tagits i rektorsgruppen 2017. Verksamhetsplanen för skolbiblioteken i Katrineholms kommun är en guide och en fingervisning i vilken riktning verksamheten ska gå. Ambitionen är att alla skolbibliotek jobbar utifrån planen.

Verksamhetsplanen för Katrineholms skolbibliotek vilar på tre ben:

- Skönlitteratur
- Bibliotekskunskap
- Informationssökning/källkritik

Alla tre delarna ska beröras under alla grundskolans år. Det eleverna lär sig år ett, byggs på år två och så vidare. På det sättet ska det finnas en likvärdighet i det eleven lär sig i skolbiblioteken under en skolgång i kommunen.

Bägge dessa dokument revideras under perioden 2021-2023.

Utvecklingsmål Katrineholms bibliotek 2021-2023

Stärka demokratiska värden genom att:

- Främja läsning och tillgången till litteratur.
- Fortsätt att fördjupa arbetet med MIK (medie- och informationskunnighet) så att det genomsyrar hela organisationen.

Stärk tillgängligheten genom att:

- Fortsätta att utveckla de fysiska lokalerna och de digitala kanalerna.
- Implementera mediepolicy och verka för en ökad transparens i bibliotekets arbete med mediehantering såsom inköp och fjärrlån.

Stärk samverkan lokalt, regionalt och nationellt genom att:

- Initiera revidering av styrdokumentet Ansvarsfördelning för skolbiblioteken i Katrineholms kommun mellan kulturförvaltningen och bildningsförvaltningen från 2012 samt Verksamhetsplanen för grundskolebiblioteken från 2017.
- Fortsatt fördjupad samverkan mellan förskola och bibliotek.
- Fördjupa samverkan med vård- och omsorgsförvaltningen.
- Implementera det samarbete med Viadidakt som arbetats fram genom projektet Lyckliga bibblan.
- Delta i regional mediesamverkan

Katrineholms biblioteksplan baseras på följande dokument

- Bibliotekslag 2013:801
- Skollagen 2010:800
- Barnrättslagen
- IFLA:s mångkulturella biblioteksmanifest (UNESCO)
- Kulturstrategi för barn och unga 2020-2023 (Katrineholmskommun)
- Ansvarsfördelning för skolbiblioteken i Katrineholms kommun mellan kulturförvaltningen och bildningsförvaltningen
- Katrineholms kommunplan
- Katrineholms kommunvision 2025